

Paweł Janda

dr, adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego;
sędzia Sądu Rejonowego w Rzeszowie, kierownik Sekcji ds. Restrukturyzacyjnych
i Upadłościowych; członek Sekcji Prawa Upadłościowego Instytutu Allerhanda

Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości jako instytucja ułatwiająca dochodzenie roszczeń w postępowaniu restrukturyzacyjnym i upadłościowym

Wprowadzenie

Instytucja Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości (dalej: Rejestr) została wprowadzona do systemu prawnego ustawą z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (dalej: pr. rest.)¹. Jednakże w rzeczywistym obrocie prawnym jeszcze nie funkcjonuje. Wejście w życie art. 5 pr. rest., który reguluje instytucję Rejestru, zostało odroczone do dnia 1 lutego 2018 r. (art. 456 pr. rest.). Wydaje się, że i ten termin nie zostanie dotrzymany. Obecnie trwają prace legislacyjne nad ustawą o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, który ma zastąpić Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości². Projektowana ustawa wprowadza szereg zmian w przepisach Prawa upadłościowego i Prawa restrukturyzacyjnego w zakresie dostosowania rozwiązań prawnych do planowanego systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony ma być omawiany Rejestr. Prace nad nowelizacją wspomnianych ustaw oraz nad utworzeniem systemu teleinformatycznego obsługującego Rejestr powodują, że wejście w życie art. 5 pr. rest. zostanie najpewniej odsunięte o kolejne miesiące. Niewątpliwie jednak zarówno istniejące przepisy dotyczące funkcjonowania przyszłego Rejestru, jak i projektowane zmiany znaczenie ułatwią wierzycielom uczestnictwo w postępowaniu upadłościowym

¹ Dz.U. z 2015 r., poz. 978.

² Wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, <https://bip.kprm.gov.pl/kpr/wykaz/r6544791204,Projekt-ustawy-o-Krajowym-Rejestrze-Zadluzonych-oraz-o-zmianie-niektorych-innych.html> [dostęp: 21.12.2017].

i restrukturyzacyjnym. Niniejsze opracowanie przybliży założenia i rozwiązania stanowiące fundament Rejestru.

Obwieszczenia dokonywane w Rejestrze

W Rejestrze mają być dokonywane obwieszczenia i zamieszczania postanowień, zarządzeń i dokumentów wydanych w toku postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego³. Zgodnie z art. 221 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (dalej: pr. up.)⁴, w przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczeń dokonuje się w Rejestrze. Zgodnie zaś z art. 219 ust. 1a pr. up., wszystkie postanowienia i zarządzenia wydane w postępowaniu upadłościowym zamieszcza się w Rejestrze. Analogicznie obwieszczeń i zamieszczeń w Rejestrze dokonuje się w postępowaniu restrukturyzacyjnym na podstawie odpowiednio art. 199 ust. 1 i art. 197 ust. 3 pr. rest. Warto tutaj zwrócić uwagę, że ustawodawca rozróżnia pojęcie obwieszczenia i zamieszczenia w Rejestrze. Instytucje te – co zostanie przedstawione w niniejszym artykule – odnoszą się niekiedy do różnych postanowień, zarządzeń i dokumentów i wywołują odmienne skutki prawne. Do czasu wejścia w życie przepisów o Rejestrze zasady dokonywania obwieszczeń i zamieszczeń postanowień wydawanych w toku postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego oraz składania do Rejestru dokumentów reguluje art. 455 pr. rest. Zgodnie z brzmieniem art. 455 pr. rest., do dnia utworzenia Rejestru obwieszczeń dokonuje się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (dalej: MSiG). Trzeba zaznaczyć, że postanowienia wydane w postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej obwieszczane są w MSiG bezpłatnie. Natomiast zarządzenia i dokumenty, które powinny być zamieszczone w Rejestrze, do dnia utworzenia Rejestru wykłada się w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę na sentencji postanowienia z zaznaczeniem daty wyłożenia. Jeżeli ustawa uzależnia upływ terminu procesowego od dnia zamieszczenia postanowienia, zarządzenia lub dokumentu w Rejestrze, to do dnia utworzenia Rejestru termin ten biegnie od dnia wyłożenia w sekretariacie sądu⁵. Należy zwrócić także uwagę, że w okresie przejściowym pisma i dokumenty składa się do akt sprawy w postaci papierowej, mimo że ustawa przewiduje, że dane pisma lub dokumenty

³ A. Hrycaj, [w:] *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe*, red. A. Hrycaj, A. Jakubecki, A. Witosz, Warszawa 2016, s. 415 (System Prawa Handlowego, t. 6).

⁴ Dz.U. z 2003 r., nr 60, poz. 535. Tytuł ustawy zmienia nazwę z Prawa upadłościowego i naprawczego na Prawo upadłościowe zgodnie z art. 428 pkt 1 pr. rest.

⁵ P. Zimmerman, *Prawo upadłościowe, prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 466.

składa się albo można złożyć w postaci elektronicznej. Powyższy przepis odgrywa doniosłą rolę, bo jak zostanie wykazane w dalszej części artykułu, od dnia dokonania obwieszczeń lub zamieszczeń w Rejestrze rozpoczynają swój bieg terminy, w których należy podjąć istotne czynności procesowe i faktyczne zarówno w postępowaniu restrukturyzacyjnym, jak i upadłościowym.

Obecnie dla uczestników⁶ omawianych postępowań, a w szczególności wierzycieli dochodzących w tych postępowaniach swych roszczeń niezwykle istotne jest bieżące monitorowanie obwieszczeń ukazujących się w MSiG. Jak wynika bowiem z art. 220 ust. 1 pr. up. oraz art. 198 ust. 1 pr. rest., postanowień dotyczących ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom⁷. Są to np. postanowienia dotyczące zatwierdzenia listy wierzytelności lub spisu wierzytelności, sprostowania lub uzupełnienia planów podziału funduszków masy upadłości, zatwierdzenie sprawozdań syndyka masy upadłości lub zarządcy, wyłączenia z masy upadłości czy w końcu postanowienia w przedmiocie umorzenia lub zakończenia postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego. W takich przypadkach wierzyciele dowiadują się o wydanym przez sędziego komisarza lub sąd upadłościowy rozstrzygnięciu w drodze obwieszczenia w MSiG lub wyłożenia postanowienia w sekretariacie. Dla tych wierzycieli, zgodnie z art. 224 ust. 1 i 2 pr. up. oraz art. 201 ust. 1 i 2 pr. rest., w zw. z art. 455 pr. rest., początek biegu terminu do wniesienia zażalenia rozpoczyna się od dnia obwieszczenia postanowienia w MSiG lub dnia wyłożenia w sekretariacie. Wejście w życie przepisów o Rejestrze i rozpoczęcie jego funkcjonowania spowoduje, że wierzyciele będą mogli z Rejestru dowiadywać się o wszelkich rozstrzygnięciach sędziego-komisarza i sądu upadłościowego zapadających w poszczególnych postępowaniach. Jeżeli na dane postanowienie przysługiwać będzie zażalenie, to bieg terminu liczony będzie od zamieszczenia lub obwieszczenia postanowienia w Rejestrze. Podobnie zamieszczeniu w Rejestrze podlegał będzie m.in. plan podziału funduszków masy upadłości, do którego można wnieść zarzuty. Termin do wniesienia zarzutów, który wynosi dwa tygodnie, liczony będzie od obwieszczenia planu w Rejestrze. Także lista wierzytelności sporządzona w postępowaniu upadłościowym podlegać będzie zamieszczeniu w Rejestrze, a o dacie jej złożenia będzie się obwieszczać również w Rejestrze (art. 255 pr. up.). Do listy wierzytelności uczestnikom

⁶ Uczestnikami postępowania upadłościowego są: upadły, czyli osoba wobec której wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości (art. 185 ust. 1 pr. up.), oraz wierzyciele. Wierzycielem w rozumieniu pr. up. jest każdy uprawniony do zaspokojenia z masy upadłości, chociażby jego wierzytelność nie podlegała zgłoszeniu (art. 189 pr. up.). Natomiast uczestnikami postępowania restrukturyzacyjnego są: dłużnik oraz wierzyciele (art. 65 ust. 1 pr. rest.), za których na gruncie pr. rest. należy uważać osoby uprawnione do żądania spełnienia świadczenia (art. 65 ust. 2 pr. rest.).

⁷ R. Adamus, *Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 378.

postępowania przysługuje sprzeciw w terminie dwóch tygodni liczonych od dnia obwieszczenia w Rejestrze (art. 256 ust. 1 pr. up.). Analogicznie sytuacja ma się w postępowaniu restrukturyzacyjnym, gdzie spis wierzycieli zamieszcza się w Rejestrze, a o jego złożeniu obwieszcza się (art. 89 pr. rest.).

Znaczenie Rejestru

Odnosząc się do przepisów regulujących funkcjonowanie i znaczenie Rejestru, należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 5 ust. 2 pr. rest. Rejestr:

- 1) służy zamieszczaniu i obwieszczaniu postanowień, zarządzeń, dokumentów i informacji dotyczących postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego;
- 2) służy udostępnianiu danych zawartych w postanowieniach, zarządzeniach, dokumentach i informacjach, dotyczących postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego, obwieszonych w Rejestrze w odniesieniu do danego podmiotu;
- 3) umożliwia składanie pism i dokumentów oraz dokonywanie doręczeń;
- 4) wspomaga organizację pracy i prowadzenie postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego;
- 5) służy udostępnianiu wzorów pism procesowych i dokumentów określonych w ustawie.

Będzie on zatem pełnił zarówno funkcję rejestrową, informacyjną, jak i komunikacyjną funkcję portalu orzeczniczego⁸. Z całą pewnością istnienie Rejestru w sposób diametralny usprawni prowadzenie postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych. Będzie on swojego rodzaju publikatorem wszystkich danych dotychczas podlegających obwieszczeniu w MSiG.

Ponadto Rejestr zapewni dostęp do wydanych w prowadzonym postępowaniu restrukturyzacyjnym i upadłościowym orzeczeń oraz innych dokumentów dostępnych dla uczestników postępowania⁹. Jak już wspomniano, pr. up. i pr. rest. wprowadzają odrębnie pojęcia zamieszczenia i obwieszczenia w Rejestrze. Dane zawarte w dokumentach zamieszczonych w Rejestrze będą dostępne dla uczestników postępowania (art. 219 ust. 1b pr. up. oraz art. 197 ust 4 pr. rest.). Natomiast do danych z dokumentów obwieszonych w Rejestrze dostęp będzie powszechny dla każdego (art. 199 ust. 4 pr. rest. oraz art. 221 ust. 4 pr. up.).

Ponadto, co wymaga podkreślenia, wydawane postanowienia oraz zarządzenia zamieszczane będą w Rejestrze wraz informacją o terminie i sposobie

⁸ A. Hrycaj, [w:] *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe...*, s. 410.

⁹ P. Zimmerman, *op. cit.*, s. 1043.

wniesienia środka zaskarżenia¹⁰ (art. 197 ust. 3 pr. rest. oraz art. 219 ust. 1a pr. up.). Odnosnie do postanowień wydanych na posiedzeniach niejawnych (czyli zdecydowanej większości postanowień wydawanych w postępowaniu restrukturyzacyjnym czy upadłościowym) termin do wniesienia środka zaskarżenia rozpocznie bieg od dnia zamieszczenia postanowienia w Rejestrze (art. 201 ust. 1 pr. rest. oraz 224 ust. 1 pr. up.).

Funkcja rejestrowa

Odnosząc się do funkcji rejestrowej Rejestru, wymienię enumeratywnie wszystkie wymagające zamieszczenia postanowienia, zarządzenia i dokumenty. Przypomnieć należy, że do dnia uruchomienia Rejestru wszystkie niżej wymienione zamieszczenia powinny być wyłożone w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę na sentencji postanowienia z zaznaczeniem daty wyłożenia. Jeżeli ustawa przewiduje, że termin biegnie od dnia zamieszczenia postanowienia, zarządzenia lub dokumentu w Rejestrze, do dnia utworzenia Rejestru termin ten biegnie od dnia wyłożenia dokumentu w sekretariacie sądu.

W postępowaniu restrukturyzacyjnym zamieszczeniu w Rejestrze podlegać będą:

- plan restrukturyzacyjny (art. 10 ust. 3 pr. rest.),
- sprawozdania ze swoich czynności oraz sprawozdania rachunkowe nadzorcy sądowego oraz zarządcy, sprawozdanie końcowe zarządcy (art. 34 ust. 2 pr. rest.),
- spis inwentarza (art. 52 ust. 2 pr. rest.),
- spis wierzytelności i spis wierzytelności spornych (art. 89 ust. 1 pr. rest.),
- uchwały Rady Wierzycieli (art. 136 ust. 1 pr. rest.),
- postanowienia i zarządzenia wydane w postępowaniu restrukturyzacyjnym wraz z informacją o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 197 ust. 3 pr. rest.).

W postępowaniu upadłościowym natomiast zamieszczeniu podlegają:

- postanowienia oraz zarządzenia wydane w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości wraz z informacją o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 27 ust. 4 pr. up.),
- sprawozdanie tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 38 ust. 3 pr. up.),
- spis inwentarza, spis należności, uzupełniające spisy inwentarza i spisy należności, spis majątku nieobjętego z uwagi na czynności bezskuteczne (art. 69 ust. 1d pr. up.),

¹⁰ P. Janda, *Prawo upadłościowe. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 587.

- sprawozdania ze swoich czynności syndyka, sprawozdania rachunkowe syndyka, sprawozdania ze swoich czynności zastępcy syndyka, sprawozdania rachunkowe zastępcy syndyka, sprawozdanie ostateczne syndyka i zastępcy syndyka (art. 168 ust. 7 pr. up.),
- uchwały Rady Wierzycieli (art. 210 ust. 1 pr. up.),
- postanowienia oraz zarządzenia wydane w postępowaniu upadłościowym wraz z informacją o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 219 ust. 1a pr. up.),
- lista wierzytelności (art. 255 ust. 1 pr. up.),
- spis zlikwidowanych składników majątkowych (art. 311 ust. 1b pr. up.),
- plan podziału funduszy masy upadłości (art. 347 ust. 1a pr. up.),
- sprawozdanie z wykonania planu podziału (art. 353 ust. 2 pr. up.).

Zwrócić uwagę należy w szczególności na fakt, że zarówno w postępowaniu restrukturyzacyjnym, jak i upadłościowym zamieszczeniu w Rejestrze podlegają wszystkie wydane w postępowaniu postanowienia i zarządzenia wraz z informacją o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia¹¹. Utworzenie Rejestru zatem z całą pewnością zrewolucjonizuje prowadzone postępowania. Każdy uczestnik postępowania będzie mógł bowiem zapoznać się z wszystkimi wydanymi orzeczeniami poprzez Rejestr. Również termin zaskarżenia wydanego orzeczenia będzie rozpoczynał swój bieg najczęściej od dnia zamieszczenia orzeczenia w Rejestrze. Wyjątkiem będzie tylko sytuacja, gdy uczestnikowi postępowania ustawa nakazuje odrębnie doręczyć wydane orzeczenie.

Odnosnie do orzeczeń podlegających obwieszczeniu w Rejestrze termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia obwieszczenia (art. 201 ust. 2 pr. rest. oraz 224 ust. 2 pr. up.). W takim przypadku obwieszczeniu podlega także informacja o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia (art. 199 ust. 1 pr. rest. oraz art. 221 ust. 1 pr. up.). Niemniej wskazać należy, że dla postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym, które ustawa nakazuje doręczyć poszczególnym uczestnikom postępowania, np. upadłemu czy też wierzycielowi, którego dane postanowienie dotyczy, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia (art. 201 ust. 3 pr. rest. oraz art. 224 ust. 3 pr. up.).

W odniesieniu do postanowień ogłaszanych na posiedzeniach jawnych, od których przysługuje środek zaskarżenia, osoby zawiadomione o terminie posiedzenia – w terminie tygodnia od dnia posiedzenia, a osoby, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu – od dnia zamieszczenia lub obwieszczenia w Rejestrze mogą złożyć wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie

¹¹ B. Groele, [w:] *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe...*, s. 428.

postanowienia wraz z uzasadnieniem. Termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem (art. 201 ust. 4 pr. rest. oraz art. 224 ust. 4 pr. up.).

Funkcja informacyjna

Niezmiernie istotne dla uczestników postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych oraz podmiotów, dla których postępowania te mogą wywołać lub wywołują skutki prawne, jest znaczenie art. 206 ust. 3 pr. rest. oraz art. 228 ust. 3 pr. up., stanowiących, że od dnia obwieszczenia w Rejestrze nie można zasłaniać się nieznajomością treści obwieszczenia, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie można było dowiedzieć się o obwieszczeniu¹². Przypomnieć tutaj warto, że dostęp do danych obwieszczanych w Rejestrze ma każdy, bez obowiązku wykazywania potrzeby zapoznania się z obwieszczanym dokumentem.

W celu uwidocznienia funkcji informacyjnej Rejestru należy enumeratywnie wymienić wszystkie wymagające obwieszczenia postanowienia, czynności i informacje. W postępowaniu restrukturyzacyjnym obwieszczeniu podlega:

- informacja o złożeniu wniosku o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu (art. 222 ust. 3 pr. rest.),
- postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego (art. 235 ust. 1 pr. rest., art. 271 ust. 1 pr. rest. w zw. z art. 235 ust. 1 pr. rest., art. 289 ust. 1 pr. rest. w zw. z art. 235 ust. 1 pr. rest.),
- informacja o wniesieniu zażalenia na postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego (art. 237 ust. 2 pr. rest., art. 272 pr. rest. w zw. z art. 237 ust. 2 pr. rest., art. 290 pr. rest. w zw. z art. 237 ust. 2 pr. rest.),
- postanowienie o ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego albo tymczasowego zarządcy, zmianie osoby tymczasowego nadzorcy sądowego albo tymczasowego zarządcy oraz informacja o uprawomocnieniu się postanowienia o zmianie sposobu zabezpieczenia przez odwołanie tymczasowego nadzorcy sądowego albo tymczasowego zarządcy (art. 268 ust. 1 pr. rest., art. 286 ust. 1 pr. rest.),
- informacja o dacie złożenia spisu wierzytelności i spisu wierzytelności spornych (art. 89 ust. 2 pr. rest.),
- postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu spisu wierzytelności (art. 97 ust. 2 pr. rest.),

¹² A. Hrycaj, [w:] *ibidem*, s. 421.

- zwołanie zgromadzenia wierzycieli (art. 105 ust. 1 pr. rest.),
- postanowienie sędziego-komisarza o przeprowadzeniu głosowania w innym trybie niż zgromadzenie wierzycieli (art. 110 ust. 7 pr. rest.),
- postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające przyjęcie układu (art. 120 ust. 4 pr. rest.),
- informacja o terminie rozprawy wyznaczonej w celu rozpoznania układu (art. 164 ust. 4 pr. rest.),
- postanowienie o zatwierdzeniu układu (art. 164 ust. 5 pr. rest.),
- postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu (art. 165 ust. 6 pr. rest.) – podkreślenia wymaga, iż w obwieszczeniu o odmowie zatwierdzenia układu poucza się o uprawnieniu osoby uprawnionej do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika zgodnie z przepisami pr. up. do złożenia uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni liczonych od dnia ukazania się obwieszczenia (art. 334 ust. 3 pr. rest.),
- postanowienie o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego (art. 165 ust. 6 pr. rest., art. 334 ust. 3 pr. rest.) – podkreślenia wymaga, iż w obwieszczeniu o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego poucza się o uprawnieniu osoby uprawnionej do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika zgodnie z przepisami pr. up. do złożenia uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni liczonych od dnia ukazania się obwieszczenia (art. 334 ust. 3 pr. rest.),
- informacja o objęciu funkcji nadzorcy wykonania układu (art. 171 ust. 1 pr. rest.),
- informacja o złożeniu przez nadzorcę wykonania układu sprawozdania dotyczącego wykonywania planu restrukturyzacyjnego oraz wykonywania układu (art. 171 ust. 3 pr. rest.),
- postanowienie o wykonaniu układu (art. 172 ust. 2 pr. rest.),
- postanowienie o otwarciu postępowania o zmianę układu (art. 173 ust. 3 pr. rest.),
- postanowienie o uchyleniu układu (art. 176 ust. 3 pr. rest.),
- informacja o zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego (art. 324 ust. 2 pr. rest.).

W postępowaniu upadłościowym natomiast obwieszczeniu podlega:

- postanowienie o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości z uwagi na brak majątku na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego (art. 13 ust. 4 pr. up.),
- postanowienie o ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego, odwołaniu albo zmianie osoby tymczasowego nadzorcy sądowego i informacja o uprawomocnieniu się postanowienia o uchyleniu zabez-

pieczenia przez odwołanie tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 38 ust. 1a pr. up.),

- postanowienie o ogłoszeniu upadłości (art. 53 ust. 1 pr. up.),
- wniesienie zażalenia na postanowienie o ogłoszeniu upadłości w części dotyczącej jurysdykcji sądów polskich (art. 54a ust. 2 pr. up.),
- postanowienie oddalające lub uwzględniające wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży w trybie przygotowanej likwidacji (art. z art. 56d ust. 2 pr. up.),
- postanowienie o wyznaczeniu syndyka (art. 156¹ pr. up.),
- informacja o zgromadzeniu wierzycieli (art. 192 ust. 1 i 2 pr. up.),
- informacja o trybie i miejscu sprzedaży wierzytelności w trybie art. 201 ust. 2 pr. up.,
- informacja o złożeniu listy wierzytelności (art. 255 ust. 1 pr. up.),
- informacja o przekazaniu sędziemu-komisarzowi opisu i oszacowania (art. 319 ust. 5 pr. up.),
- informacja o przetargu lub aukcji (art. 320 ust. 1 pkt 2 pr. up.),
- informacja o zatwierdzeniu wyboru oferenta w przypadku odroczenia wyboru oferenta (art. 320 ust. 1 pkt 7 pr. up.),
- informacja o możliwości przeglądania planu podziału i wnoszenia zarzutów przeciwko planowi (art. 349 ust. 1 pr. up.),
- postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego (art. 362 pr. up.),
- postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego (art. 369 ust. 1 pr. up.),
- postanowienie Sądu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli (art. 370a ust. 4 pr. up.),
- postanowienie o orzeczeniu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej (art. 376 ust. 5 pr. up.)
- postanowienia wydane w międzynarodowym postępowaniu upadłościowym: postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego (art. 393 ust. 3 pr. up.) oraz informacja o spisie i oszacowaniu (art. 401 ust. 1 pr. up.).

Składanie pism procesowych za pomocą Rejestru

Funkcjonowanie Rejestru umożliwi również składanie pism i dokumentów oraz dokonywanie doręczeń w prowadzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych i upadłościowych. Zgodnie z art. 203 ust. 2 pr. rest. oraz art. 216a ust. 1 pr. up. jeżeli ustawa przewiduje złożenie dokumentu w postaci elektronicznej, dokument ten składa się za pośrednictwem Rejestru i opatruje bez-

piecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP¹³. Należy zwrócić uwagę, że oświadczenie woli złożone w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym jest równoważne pod względem skutków prawnych z podpisem własnoręcznym. Dokument opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym pełni zatem taką samą funkcję jak dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c.¹⁴.

Podkreślenia wymaga fakt, że po wejściu w życie przepisów o Rejestrze i jego uruchomieniu pojawi się obowiązek składania niżej wymienionych dokumentów w wersji elektronicznej. Postać elektroniczna dokumentu będzie obligatoryjna. I tak obligatoryjnie po utworzeniu Rejestru w postępowaniu restrukturyzacyjnym składane w wersji elektronicznej będą:

- plan restrukturyzacyjny (art. 10 ust. 3 pr. rest.),
- sprawozdanie z czynności nadzorcy sądowego i zarządcy, sprawozdanie rachunkowe oraz sprawozdanie końcowe zarządcy (art. 34 ust. 2 pr. rest.),
- spis inwentarza (art. 52 ust. 2 pr. rest.),
- spis wierzytelności oraz spis wierzytelności spornych (art. 89 ust. 1 pr. rest.).

W postępowaniu upadłościowym natomiast obowiązek obligatoryjnego składania dokumentów w wersji elektronicznej od dnia utworzenia Rejestru będzie dotyczył:

- sprawozdania tymczasowego nadzorcy sądowego (art. 38 ust. 3 pr. up.),
- spisu inwentarza, spisu należności oraz spisu składników majątkowych, których syndyk nie objął na skutek czynności bezskutecznych (art. 69 ust. 1d pr. up.),
- sprawozdań z czynności, sprawozdań rachunkowych oraz sprawozdań ostatecznych syndyka, jak również sprawozdań zastępców syndyka (art. 168 ust. 7 pr. up.),
- listy wierzytelności (art. 255 ust. 1 pr. up.),
- spisu zlikwidowanych składników masy upadłości (art. 311 ust. 1b pr. up.),
- planu podziału (art. 347 ust. 1a pr. up.),
- sprawozdań z wykonania planów podziału (art. 353 ust. 2 pr. up.).

¹³ A. Hrycaj, [w:] *Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*, red. A. Hrycaj, P. Filipiak, Warszawa 2017, s. 702.

¹⁴ S. Gurgul, *Prawo upadłościowe, prawo restrukturyzacyjne. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 213; M. Rejdak, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Marciniak, K. Piasecki, t. 1, Warszawa 2016, s. 1169.

Doręczenia za pomocą Rejestru

Wprowadzenie Rejestru umożliwi również doręczanie za jego pomocą pism. Zgodnie bowiem z art. 198 ust. 2 pr. rest. oraz art. 220 ust. 2 pr. up., pisma oraz postanowienia doręcza się w drodze doręczenia elektronicznego, jeżeli pismo zostało wniesione za pośrednictwem Rejestru albo wybrano doręczenie elektroniczne za pośrednictwem Rejestru. Przepis art. 131¹ § 2 k.p.c. stosuje się odpowiednio. Zgodnie z tym przepisem w przypadku doręczenia elektronicznego pismo uznaje się za doręczone w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a przy braku takiego potwierdzenia doręczenie uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym¹⁵. Bez wątpienia elektroniczne doręczenie korespondencji znacznie przyspieszy prowadzenie postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych oraz obniży koszty prowadzonych postępowań.

Z całą pewnością przepisami znacznie ułatwiającymi dostęp do postanowień, zarządzeń i dokumentów są art. 206 ust. 2 pr. rest. oraz art. 228 ust. 2 pr. up. Z chwilą uruchomienia Rejestru uczestnicy postępowania będą mogli samodzielnie pobierać wydruki komputerowe postanowień, zarządzeń i dokumentów wytworzonych w toku postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego. Samodzielnie pobrane wydruki komputerowe postanowień, zarządzeń i dokumentów obwieszczanych i zamieszczanych w Rejestrze będą mieć moc urzędowo poświadczonych odpisów skutecznych we wszystkich prowadzonych postępowaniach administracyjnych czy sądowych, a nie tylko w określonym postępowaniu restrukturyzacyjnym czy upadłościowym – jeżeli posiadać będą cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w Rejestrze¹⁶.

Organizacja Rejestru

Szczegółowy tryb funkcjonowania Rejestru zgodnie z art. 5 ust. 4 pr. rest. zostanie uregulowany w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z tym przepisem to Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, organizację Rejestru, sposób zamieszczenia i obwieszczania postanowień, zarządzeń, dokumentów i informacji dotyczących postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego, sposób udostępniania danych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, i szczegółową treść tych danych, sposób

¹⁵ M. Michalska-Marciniak, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego...*, t. 1, s. 576.

¹⁶ R. Adamus, *op. cit.*, s. 384.

składania pism i dokumentów oraz dokonywania doręczeń, w tym wymogi techniczne niezbędne do składania dokumentów za pośrednictwem Rejestru, sposób i zakres wspomaganie organizacji pracy i prowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego oraz sposób udostępnienia wzorów pism procesowych i dokumentów określonych w ustawie, mając na uwadze konieczność zapewnienia dostępu do Rejestru organom i uczestnikom postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego oraz osobom zainteresowanym, z rozróżnieniem zakresu informacji ujawnianych publicznie oraz dostępnych jedynie dla uczestników i organów postępowania, konieczność zapewnienia kompletności danych zawartych w Rejestrze oraz ich niezwłocznej aktualizacji wskutek obwieszczenia i zamieszczania postanowień, zarządzeń, dokumentów i informacji dotyczących postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego, potrzebę zapewnienia czytelności oraz przejrzystości danych prezentowanych w Rejestrze, łatwość jego użytkowania oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych.

Rozporządzenie zatem w sposób szczegółowy ureguluje kwestie związane z funkcjonowaniem Rejestru. Dane podlegające zamieszczeniu w Rejestrze będą najprawdopodobniej dostępne tylko dla uczestników postępowania – po uzyskaniu w sądzie indywidualnego loginu i hasła. Dane podlegające obwieszczeniu w Rejestrze będą natomiast najprawdopodobniej powszechnie dostępne (bez konieczności uzyskiwania loginu czy hasła) dla każdego, nie tylko uczestników postępowania. Rejestr zatem będzie w stanie pełnić funkcje publikacyjną i zastąpi w tym zakresie dotychczasowe obwieszczenia ukazujące się MSiG. Wydaje się ponadto, że dzięki Rejestrowi każdy podmiot będzie uprawniony do pobrania wymaganych przepisami formularzy i wzorów oraz do zapoznania się z orzecznictwem dotyczącym tematyki restrukturyzacji i upadłości.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, że utworzenie Rejestru znacznie przyczyni się do zwiększenia transparentności postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych. Umożliwi także sprawniejsze uczestnictwo w czynnościach procesowych zmierzających do ustalenia wierzytelności i zaspokojenia roszczeń wierzycieli – zarówno działających samodzielnie, jak i poprzez profesjonalnych pełnomocników. Należy mieć nadzieję, że Rejestr przyczyni się do usprawnienia samego postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego, szybszej realizacji roszczenia i zwiększenia stopnia jego zaspokojenia. Wierzyciele winni zatem z zadowoleniem oczekiwać na planowane uruchomienie Rejestru.

Abstract

Central Register of Restructuring and Bankruptcy as an institution facilitating the pursuit of claims in restructuring and bankruptcy proceedings

The article discusses the assumptions and functions of the Central Register of Restructuring and Bankruptcy, which is to enable it to make notices and postings of decisions, orders and documents issued in the course of bankruptcy and restructuring proceedings. It has been noted that the legislator distinguishes between the notion of publication and posting in the Register. These institutions sometimes refer to different provisions, orders and documents and have different legal consequences. It was noted that the provisions on the Register have not yet entered into force. According to the wording of art. 455 of the Restructuring Law, until the day on which the Register is created, the Court and Commercial Gazette, while the orders and documents to be included in the Register shall be delivered to the Court Registry, which shall be mentioned in the operative part of the order with the date of presentation. During the transitional period, letters and documents are submitted to the case file in paper form, although the Act provides that the letters or documents may be submitted in electronic form. The register is to improve bankruptcy and restructuring proceedings, enable faster implementation of the claim and increase the level of its satisfaction.

Key words: Central Register, Restructuring Law, bankruptcy, declarations, resolutions, orders, deliveries

Streszczenie

Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości jako instytucja ułatwiająca dochodzenie roszczeń w postępowaniu restrukturyzacyjnym i upadłościowym

W artykule omówiono założenia i funkcje Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości, który ma umożliwić dokonywanie w nim obwieszczeń i zamieszczeń postanowień, zarządzeń i dokumentów wydanych w toku postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego. Zwrócono uwagę, że ustawodawca rozróżnia pojęcie obwieszczenia i zamieszczenia w Rejestrze. Instytucje te odnoszą się niekiedy do różnych postanowień, zarządzeń i dokumentów i wywołują odmienne skutki prawne. Zaznaczono, że przepisy o Rejestrze nie weszły jeszcze w życie. Zgodnie z brzmieniem art. 455 ustawy Prawo restrukturyzacyjne, do dnia utworzenia Rejestru obwieszczeń dokonuje się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, natomiast zarządzenia i dokumenty, które powinny być zamieszczone w Rejestrze, wyklada się w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę na sentencji postanowienia z zaznaczeniem daty wyłożenia. W okresie przejściowym pisma i dokumenty składa się do akt sprawy w postaci papierowej, mimo że ustawa przewiduje, że dane pisma lub dokumenty składa się albo można złożyć w postaci elektronicznej. Rejestr ma usprawnić postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne, umożliwić szybszą realizację roszczenia i zwiększenie stopnia jego zaspokojenia.

Słowa kluczowe: Centralny Rejestr, Prawo restrukturyzacyjne, prawo upadłościowe, obwieszczenia, zamieszczenia, postanowienia, zarządzenia, doręczenia

